

Den anden Del af Bogen er fuldstændig forskellig fra den første. Vi finder der (i „To Spaadomme“) Beretningen om Forfatterindens Fødsel, Barndom og Liv, hendes Tale ved Nobelfesten 1909 som Tak for Nobelprisen, hendes Foredrag ved det svenske Litteraturselskabs Aarsfest i 1912 i Finland om Tavastjernas sidste Sommer, og endelig den smukke Fortælling om den finske Guvernørdatter fra Vasa Len, Mathilde Wrede, som har viet sit Liv til Arbejde blandt Fangerne. Det meste er tidligere offentliggjort, men man glæder sig ved atter at stifte Bekendtskab med det —F.

Karin Michaelis Stangeland: Hjærtets Drømme. — Fortællinger. — G. B. N. F. — 245 Sider.

Denne lille Samling Fortællinger vil skaffe Forf. Læsere i Kredse, hvor hendes tidligere Bøger ikke naaede hen, thi hun synes her at tale naturligere og inderligere end før. En Fortælling som „Gæsten“ er overordentlig nydelig, og Skildringen af den unge Præst, som introducerer sig hos Justitsraad Greibe og hans Hustru under Paaskud af at ville søge Lejlighed, men i Virkeligheden for at meddele dem en Ulykke, der er overgaaet deres eneste Barn, er rent ud mesterlig. Man vil nok med Rette indvende, at det synes umuligt, at Forældrene ikke skulde have lagt Mærke til, at Datteren var i Omstændigheder, før Barnet fødtes, og tænkende Læsere havde derfor ventet en anden Udgang, men det forringer ikke den smukke Skildring af den unge Præsts fine, forstaaende Optræden. Forfatteren er her naaet meget højt i Sjæleskildring.

De andre Fortællinger er hver paa sin Vis værd at læse, om end de ikke synes at kunne staa Maal med den førstnævnte. —F.

Hjalmar Christensen: Før og Nu. — Studier og Stemninger. — Forlagt af H. Aschehaug & Co. — 124 Sider.

Foruden 5 læseværdige Afhandlinger over forskellige Emner, som „Historisk-politiske Strejflys over Norge i 1914“, „Det skønne Frankrig“, „Parlamentarismens Fallit“ o. s. v., findes her en Oversigtsartikel: „Kvinden hos de gamle Germanere før og

omkring Kristendommens Indførelse“, som giver et levende Billede af Kvindens Stilling i Ægteskabet blandt Germanerne baade i Nord-, Mellem- og Vesteuropa, hvoraf det fremgaar, at om hendes Stilling end i de fleste Tilfælde var temmelig retsløs, saaledes at hun kunde tages og forskydes omtrent efter Mandens Forgødtbefindende og maatte finde sig i dennes Forhold til andre Kvinder og Medhustruer, var hun dog ikke uden Indflydelse og Forsvarsmidler, naar hun vel at mærke ikke var bange for at bruge saadanne uden Hensyn til deres moralske Værd. Det er ikke for os tiltalende Egenskaber, der udvikles hos Datidens Kvinder, men saadanne, som nødvendigvis maatte udvikle sig under de for hende saa haarde Eksistensvilkår: Skinsyge, Hævnfølelse, Haardhed og Eggelyst danner fremtrædende Træk i disse Kvinders Karakterer, og kun sjældent ser man de værdifulde kvindelige Egenskaber hos de af Forf. fra Litteraturen og Historien fremdragne Kvindeskikkelser, der dog sikkert ogsaa eksisterede, som f. Eks. den stilfærdige og dannede spanske Prinsesse Galeswinthe, der meget mod sin Vilje giftes med den barbariske Kong Hilperik i Frankrig, eller den fra Gunlaug Ormstunges Saga saa berømte „Helga den fagre“. — De andre er Mandens jævnlige paa godt og ondt, og Forf. karakteriserer deres Stilling meget træffende saaledes:

„Mens Kvinderne i andre Folkeslag gennemgaaende indtager en langt beskeden Stilling end Mændene, i hvert Fald en social mere tilbagetrukket, gør de sig hos de gamle Germanere overordentlig stærkt gældende. Selv om deres Virkelyst og Magt fremtræder i andre Former, er den overalt paafaldende mærkbar. Vi møder den samme djærve Racetype som hos Mændene, ukuet af sociale Baand; det orientalske Element i Kristendommen har endnu ikke overlistet Mennesker som Brunehilde og Fredegonde, som Gunhild, Sigrid Storraade eller Hallgerd. — Og det hænder, at de, som Olaf Trygvasons irske Dronning, Gyda, gaar omkring og mønstrer Mændene, hvem de skal vælge.“

Dette sidste var dog nok Undtagelsen, navnlig længere sydpaa. Her var de ofte hærtagne og maatte se at faa

FOERSOM'S GALOSCHER

Gør Gangen let og Livet lyst — i Pløse.
50 Façon! Lette amerikanske, russiske og svenske Galoscher.
 Alle Gummistøvler, Børnegaloscher fra **1,25.**
Amagertorv 27
 (Lige for Kirken)

det mest mulige ud af de umulige Forhold, de mange Gange kom ind i.

Disse skildrede Forhold ligger oftest over tusinde Aar tilbage i Tiden, og Kvindens Stilling blandt Germanerne i Nord og Syd kan jo heldigvis nu skildres med andre Farver; men dog tør vi spaa, er der langt igen til, at Kvindens absolute Ligestilling med Manden i Familie, Samfund og Stat kan betragtes som en Kendsgerning. — Valgretten er kun et af Midlerne dertil. —F.—

Thyra Jensen: Endansk Præstekones Historie. (Hagerup).

Skønt jeg ellers ikke har med Anm. i Kv. og Sf. at gøre, er det mig en Glæde paa Forf. Anmodning at henvende Opmærksomheden paa denne Bog om Nanna Jensen, f. Bojsen. I Bogen „En Livsanskuelse“, hvor Pauline Aggersborg (som forøvrigt er skildret i